

EUSTACHIUS

BRASNYO ISTVÁN

Nem úgy jövünk most már
a vadászatokból, mint azokban
az időkben — a kíséret száma
manapság érezhetően megcsappan,
s a kalpagokról lemarad
a daru- vagy kócsagtoll is,
(ó,
a hosszú ívben aláhulló strucc toll!)
bíbic-, ritkábban nádiverébszárny
van a szalag mögött —,
de mindenki zergetollat akar
már az első látásra
és hajlott karimájú epezöld kalapot;
nők többé nem vesznek részt
semmiféle vadászon,
mintha kivestek volna
a világból e karcsú lovasok:
a férfiak viszont idegesek —
a zsákmány általában semmiség.
Inkább Eustachiust választjuk
ma, Eustachiust, a római,
mint Hubertust, a főpapot.
Nincs mit gondolkozni,
egy pillanat sem kell töprengésre,
hiszen megszokhattuk;
igen, Eustachius az,
az elemzések mutatják,
ő az, aki megfelel:
gyilkos, fenekedő, római —
és nem, mint legtöbben gondolnák,
Hubertus, a pap.
Bár sok mindenben megegyeznek
főleg napjainkban,
amikor a földből kiásott krumpli is,
mondja a statisztika,
leginkább fenevadat formáz
— zárt szemekkel, karcsún, s egy
polip nyúlánkságával —,
kisebb számban baktert,
dárdavetőt, Vénuszt.

És a szakácsok hámozókéssel
 a kezükben kérdőíveket töltenek ki,
 miközben hatalmas
 vadászatokról álmodoznak
 — vadászat e fenevadakra —
 a savanyú krumplisaláta felett,
 a csodáról pedig, mely
 akkor esett, egyformán hamisan
 nyilatkoznak
 mindegyik újságnak, agyafúrtnak,
 bár egy madarász helyét meg
 nem állnák, nem hajthatnak fel
 vaddisznót, míg zsírral öntözik
 a sertésbordát,
 megszeppenve és gyáván.
 A csoda — vallják a szakácsok —
 szombati napon történt;
 a régi naptár szerint és pontosabban
 előbb
 tizenhárom nappal
 (a gregoriánus naptár szerint
 viszont épp szombaton),
 miképp az imperátorokat és
 mind a vértanúkat
 valójában legalább tizenhárom nappal
 később gyilkolták meg, ha józan
 ésszel utánaszámolunk.
 C. I. Caesart például
 mai idő szerint
 március huszonnyolcadikán
 délben, a szenátusban,
 ebédszünet alatt, amikor
 a szenátorok ebédelni mentek
 és a rokkantak elhagyták a Forumot,
 ő viszont, Caesar,
 épp az állampénztár felé iparkodott:
 sohasem fogjuk megtudni,
 mily fortélyos szándék vezérelte.
 (De a csoda, amaz,
 és jóval utóbb, természetesen
 áll. Még ha a szakácsok
 idővel ütik el az időt
 a kérdőívek felett,
 rosszal tetézve a rosszat,
 akkor is.)
 Miért nem arról szólnak, ha már
 oly pontosan emlékeznek,
 mi történt ott, azon az éjszakán,
 a tisztisátrak között,
 a centuriók fűtött, cippzáros
 sátra előtt,
 ha már oly pontosan emlékeznek?
 Épp ezért esik választásunk
 az egyik őrszemre, Eustachiusra

név szerint,
 civis romanus,
 ma szent
 (jelvényei: sörényes sisak,
 kopja és rövid pengéjű
 római kard vagy ökörfej),
 aki állítólag a szarvast látta
 és a teljes elsötétítés ellenére
 sem ejtette el
 a szarvast fényforrással agancsai közt,
 hanem életére tört a hadnak
 s az ikrek anyjának (szürke farkas),
 ostoba élményeit szeltében
 mesélte; a bordélyban
 katonáknak s tiszteknek,
 míg a tyrannus (a harminc
 tyrannus egyike) fülébe nem jutott
 (uralkodott harminchat napot
 kitűnő besúgók segítségével),
 akkor szurokkal leöntötte
 és elégette magát.
 Nevezzük ezt ma, amin átesett,
 jobb híján keresztségnek.
 Mjért nem erről szólnak
 a szakácsok és a dietetikusok,
 és közben vajon miért
 sápadoznak a kicsi kukták
 a történelem színpadán,
 oly sűrűn pillogatva
 a káposztafőzelékbe?
 De miképp lett akkor vadász
 ez a hős, ahogy a szakácsok
 ezt ma állítják, míg
 pincebogarakat csapdosnak
 a krumplis- és liszteszsákok alatt,
 amíg körmüket rágják,
 a hajszálat a levesből eltávolítják,
 vagy fejükön
 helyrebillentik a félrecsúszott
 fehér főveget?
 Miképp változtatni a tényeken,
 ha az eseményeket másképp nem
 lehet elodázni,
 se megnyugtatni
 a nyughatatlan kedélyeket;
 a spanyol szakács — mondja
 a főszakács, s rá figyelni kell,
 ha az étlapba beleszól,
 ha új receptet kreál —,
 az, akít ott láthatnak, ni, aki
 zöldborsóval foglalatoskodik,
 különben is írja a homlokán:
 cook spains,
 nos hát az egy ízben

marihuanacsempészésért és a vendégek
ételébe adagolásáért
már ült;
nyilatkozatát tehát nem szabad
figyelembe venni,
legalábbis annak a kornak nem,
mely mindig
hálásnak mutatkozott és híve volt
a tarka vagy színehagyott
igazságoknak:
az az ember mindig hazudik,
a holtak vallomásával is
visszaélne, közben
állandóan eltolja receptjeit.
Ítéld meg, kérem,
mit főz ez az ember,
semmi jót — pedig minduntalan
a körmére nézek.
Ezért esik ma válaszlásunk
a szakácsok útmutatása szerint
inkább Eustachiusra, a rómaina,
mint Hubertusra, a papra.
De a hírek
ma már mind köztulajdon,
a hírek már nem hazudnak:
önkiszolgáló boltban vásárolt
vadászfegyverrel ki-ki
nyugodtan lövöldözhet söréttel,
borsószemmel vagy bükkönymaggal
galambra, lóra, sasra,
fúvócsővel autóbust ejtethet el,
hátuljukra érzékenyek leginkább,
mert törvényes a szertelen
kicsapongás, garázdaság, miképpen
büntetendő a halál, tanúk
rá a megcsonkított holttestek.
Úgy ám, sárga futamokat játszanak
utcaszerte a vak hegedűsök
gépkocsiknak meg azoknak,
akiknek ilyesmi még kedvére van,
akiket hovatovább érdekelnek
a tisztí fúvoszenekarok.
Madárvonulás északra, délre,
egyre több hús van kilátásban,
egyre jobb étvágy,
falástól csüggeteg szemek
pillantása az égen elporzó
rajok után,
Eustachius vagy Hubertus
jelvényével vagy anélkül,
kalapban,
főleg napjainkban,
amikor a földből kiásott krumpli is,
mondja a statisztika,

leginkább fenevadat formáz
— zárt szemekkel, karcsún s egy
polip nyúlánkságával —,
kisebb számban baktert,
dárdavetőt, Vénuszt. —
És a szakácsok hámozókéssel
a kezükben kérdőíveket töltenek ki,
miközben hatalmas
vadászatokról álmodoznak
— vadászat e fenevadakra —
a savanyú krumplisaláta felett.
És nem tudják a szakácsok,
hogyan nem úgy jövünk most már
a vadászatokról.
Eustachius alibit keres,
Eustachius a nyomozók előtt
sietve elinal.
Eustachiusra vadásznak.